

Uchwała Nr 201
Komitetu Monitorującego
Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
z dnia 16 lutego 2021 roku

w sprawie zmian w działaniu M8 „Inwestycje w rozwój obszarów leśnych i poprawę żywotności lasów”, w poddziałaniu 8.1 „Zalesianie i tworzenie terenów zalesionych” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020.

Zgodnie z art. 49 ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006, Komitet Monitorujący Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 uchwala, co następuje:

§ 1.

Komitet Monitorujący Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 pozytywnie opiniuje zmiany w działaniu M8 „Inwestycje w rozwój obszarów leśnych i poprawę żywotności lasów”, w poddziałaniu 8.1 „Zalesianie i tworzenie terenów zalesionych” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020, zawarte w załączniku do uchwały.

§ 2.

Komitet Monitorujący Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 upoważnia Instytucję Zarządzającą do dokonania stosownych zmian w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 będących bezpośrednią konsekwencją dokonania zmian określonych w §1.

§ 3.

Komitet Monitorujący Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 upoważnia Instytucję Zarządzającą do dokonania zmian Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 zawartych w załączniku do uchwały, w wyniku uzgodnień z Komisją Europejską.

§ 4.

Uchwała wchodzi w życie z dniem przyjęcia.

Przewodniczący
Komitetu Monitorującego Program Rozwoju
Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020
Joanna Gierulska
Dyrektor Departamentu Wspólne Polityki Rolnej

Działanie	M08 Inwestycje w rozwój obszarów leśnych i poprawę żywotności lasów, (art. 21)
Poddziałanie	8.1 - Zalesianie i tworzenie terenów zalesionych, (art. 22)
Strona	302–304, 314 – 324

1. Rodzaj zmiany:

Rozszerzenie zakresu wsparcia poddziałania 8.1 *Zalesianie i tworzenie terenów zalesionych* o tworzenie zadrzewień śródpolnych.

Wprowadzenie zapisu na temat finansowania zobowiązań zalesieniowych PROW 2004-2006, PROW 2007-2013 oraz PROW 2014- 2020 zgodnie z zasadą N+ 3, również w ramach przydziału środków na lata 2021 i 2022.

8.2.8.2. Ogólny opis działania łącznie z jego logiką interwencji i wkładem w cele szczegółowe oraz cele przekrojowe

Tekst obowiązujący PROW 2014-2020:

Działanie to ma na celu zwiększanie obszarów leśnych poprzez zalesianie i tworzenie terenów zalesionych na gruntach rolnych oraz innych niż rolne, a także realizację inwestycji podnoszących odporność ekosystemów leśnych i ich wartość dla środowiska. Przyczynia się ono do sekwestracji dwutlenku węgla oraz utrzymania i wzmocnienia ekologicznej stabilności obszarów leśnych poprzez łączenie rozdrobnionych kompleksów leśnych oraz wzbogacanie składu gatunkowego drzewostanów jednogatunkowych. Ma również korzystny wpływ na gleby m.in. zagrożone erozją.

Wsparcie w ramach tego działania obejmuje poddziałanie:

(8.1)[1] Zalesianie i tworzenie terenów zalesionych - obejmujące koszty założenia (tzw. wsparcie na zalesienie) oraz premię pielęgnacyjną i zalesieniową.

(8.5)[1] Inwestycje zwiększające odporność ekosystemów leśnych i ich wartość dla środowiska.

Działanie 8: *Inwestycje w rozwój obszarów leśnych i poprawę żywotności lasów* wpisuje się w realizację założeń Nowej Strategii Leśnej UE, strategii krajowych i unijnych oraz Umowy partnerstwa. Realizacja poddziałania 8.1 przyczyni się do zwiększenia lesistości kraju zgodnie z Krajowym Programem Zwiększania Lesistości. Jednocześnie dzięki wdrażaniu poddziałania 8.5 możliwe będzie realizowanie niektórych założeń „Polityki Leśnej Państwa”, „Programu ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej oraz Planu działań na lata 2014-2020”, jak również „Strategicznego Planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030.”.

Cel unijny, jakim jest zapewnienie zrównoważonego zarządzania lasami, realizowany będzie poprzez tworzenie nowych lasów w ramach poddziałania 8.1 ściśle według wymogów określonych w przepisach krajowych, jak również w planie zalesienia – dokumencie sporządzanym dla każdego obszaru przeznaczonego do zalesienia przez wyspecjalizowane jednostki Lasów Państwowych.

(...)

W celu zapewnienia zgodności zalesiania wykonanego w ramach poddziałania 8.1 oraz operacji realizowanych w ramach poddziałania 8.5, z celami polityki środowiskowej, jak również mając na uwadze minimalne wymagania w zakresie ochrony środowiska, o których mowa w art. 6 Rozporządzenia Delegowanego Komisji (UE) nr 807/2014, zalesienia będą wykonywane zgodnie z przepisami o ochronie przyrody i ocenach oddziaływania na środowisko (w wymaganych przepisami przypadkach, po wcześniejszych konsultacjach planowanego zalesienia - z właściwymi organami w zakresie obszarowych form ochrony przyrody, natomiast w przypadku obszarów wyznaczonych jako Natura 2000 w ramach dyrektywy 2009/147/WE i dyrektywy 92/43/EWG - zgodnie z celami zarządzania tych obszarów).

(...)

Poddziałanie zalesieniowe pozwoli pośrednio na realizację Priorytetu 4. Odtwarzanie, ochrona i wzbogacanie ekosystemów powiązanych z rolnictwem i leśnictwem poprzez wspieranie możliwości zakładania upraw leśnych na gruntach rolnych i odłogowanych w szczególności położonych w enklawach lub półenklawach kompleksów leśnych. Zalesienia z PROW realizować będą zatem cel szczegółowy 4A przyczyniając się do powiększenia istniejących kompleksów leśnych poprzez zalesienia gruntów łączących mniejsze kompleksy leśne w zwarte i ciągłe struktury krajobrazu, tzw. korytarze ekologiczne. Preferowane będą również zalesienia gruntów położonych na obszarach narażonych na erozję, co zapewni realizację celu 4B i 4C zwłaszcza, że poprzez zastosowanie krajowej definicji lasu, tym samym umożliwienie zalesień na powierzchni od 0,1 ha, prowadzone będą również zalesienia na terenach górskich, gdzie występuje większe rozdrobnienie działek rolnych. Prowadzenie małopowierzchniowych zalesień wydaje się zatem być dobrym rozwiązaniem dla tych obszarów i znajdzie pozytywne odzwierciedlenie w stanie środowiska przyrodniczego. Dzięki realizacji zalesień na gruntach zagrożonych erozją oraz o nachyleniu terenu powyżej 12 stopni działanie przyczyniać się będzie do zatrzymywania wody w profilu glebowym oraz warstwie wodonośnej, co będzie wpływać zarówno na jakość wód podziemnych - filtrując zanieczyszczenia i ograniczając ich rozprzestrzenianie, jak również łagodzenie wezbrań na obszarach o dużych spadkach terenu i pokrytych glebami mało przepuszczalnymi.

Tym samym zadanie zalesień, oprócz sekwestracji CO₂, polegać będzie na ochronie i wzmacnianiu najcenniejszych obszarów przyrodniczych. Rozumie się przez to, zarówno tworzenie oraz wzmacnianie przez zalesienia powiązań („korytarzy”) między istniejącymi obszarami chronionymi, jak i rezygnację z zalesienia w celu zachowania w stanie niezmienionym siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory. Na terenach obszarów chronionych oraz sieci obszarów Natura 2000 decyzje o zalesieniu będą zatem zgodne z celami ich ochrony. Jednocześnie z zalesień wyłączone będą trwałe użytki zielone podobnie jak inne elementy krajobrazu (użytki ekologiczne, miejsca cenne z historycznego bądź archeologicznego punktu widzenia), które nie są przewidziane do zalesienia w dokumentach dotyczących zagospodarowania przestrzennego gminy.

(...)

Tekst po zmianach:

Działanie to ma na celu zwiększanie obszarów leśnych poprzez zalesianie i tworzenie terenów zalesionych na gruntach rolnych oraz innych niż rolne, a także realizację inwestycji podnoszących odporność ekosystemów leśnych i ich wartość dla środowiska. Przyczynia się ono do sekwestracji dwutlenku węgla oraz utrzymania i wzmocnienia ekologicznej stabilności obszarów leśnych poprzez

łączenie rozdrobnionych kompleksów leśnych oraz wzbogacanie składu gatunkowego drzewostanów jednogatunkowych. Ma również korzystny wpływ na gleby m.in. zagrożone erozją.

Dzięki tworzeniu terenów zalesionych w formie zadrzewień śródpolnych, realizowanych będzie szereg funkcji środowiskowych, w tym przede wszystkim zwiększenie retencji wodnej, poprawa jakości wód oraz przeciwdziałanie erozji gleby. Jednocześnie zadrzewienia wpływać będą korzystnie na bioróżnorodność, w szczególności dzięki stosowaniu miododajnych gatunków drzew lub krzewów, co jest szczególnie istotne w ochronie zapylaczy.

Wsparcie w ramach tego działania obejmuje poddziałanie:

(8.1)[1] Zalesianie i tworzenie terenów zalesionych - obejmujące koszty założenia (tzw. wsparcie na zalesienie **lub wsparcie na tworzenie zadrzewień śródpolnych**) oraz premię pielęgnacyjną i zalesieniową

(8.5)[1] Inwestycje zwiększające odporność ekosystemów leśnych i ich wartość dla środowiska.

Działanie 8: *Inwestycje w rozwój obszarów leśnych i poprawę żywotności lasów* wpisuje się w realizację założeń Nowej Strategii Leśnej UE, strategii krajowych i unijnych oraz Umowy partnerstwa. Realizacja poddziałania 8.1 przyczyni się do zwiększenia lesistości kraju zgodnie z Krajowym Programem Zwiększania Lesistości. **Jednocześnie tworzenie zadrzewień śródpolnych będzie zgodne z opublikowaną przez Komisję Europejską w dniu 20 maja 2020 r. Unijną strategią na rzecz bioróżnorodności 2030 - Przywracanie przyrody do naszego życia. Dokument zakłada zobowiązania do 2030 r. w zakresie ochrony i przywracania dobrego stanu przyrody w Unii Europejskiej, w tym m.in. obecność elementów krajobrazu charakteryzujących się bogatą różnorodnością biologiczną na gruntach rolnych, powstrzymanie i odwrócenie procesu spadku liczebności owadów zapylających oraz zasadzenie 3 mld drzew do 2030 r.**

Jednocześnie dzięki wdrażaniu poddziałania 8.5 możliwe będzie realizowanie niektórych założeń „Polityki Leśnej Państwa”, „Programu ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej oraz Planu działań na lata 2014-2020”, jak również „Strategicznego Planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030.”

Cel unijny, jakim jest zapewnienie zrównoważonego zarządzania lasami, realizowany będzie poprzez tworzenie nowych lasów w ramach poddziałania 8.1 ściśle według wymogów określonych w przepisach krajowych, jak również w planie zalesienia – dokumencie sporządzanym dla każdego obszaru przeznaczonego do zalesienia przez wyspecjalizowane jednostki Lasów Państwowych.

W przypadku zadrzewień śródpolnych cele środowiskowe zostaną osiągnięte dzięki wykonywaniu ich ściśle według kryteriów określonych w Programie i przepisach krajowych. Funkcje wodochronne zadrzewień będą realizowane poprzez propagowanie ich w formie stref buforowych przy ciekach i zbiornikach wodnych. Sadzone tam drzewa i krzewy, dzięki rozbudowanemu systemowi korzeniowemu stanowić będą skuteczną barierę ograniczającą przemieszczanie się zanieczyszczeń do wód.

Tworzenie zadrzewień w formie pasów na miedzach śródpolnych przyczyniać się będzie m.in. do ograniczenia prędkości wiatru, zmniejszenia parowania wody z gleby, natomiast w okresie zimowym umożliwi korzystniejszy rozkład pokrywy śnieżnej na polach, w konsekwencji powodując lokalne łagodzenie warunków pogodowych oraz zmniejszenie erozji wietrznej i wodnej gleb.

(...)

W celu zapewnienia zgodności zalesiania i **zadrzewienia** wykonanego w ramach poddziałania 8.1 oraz operacji realizowanych w ramach poddziałania 8.5, z celami polityki środowiskowej, jak również mając na uwadze minimalne wymagania w zakresie ochrony środowiska, o których mowa w art. 6 Rozporządzenia Delegowanego Komisji (UE) nr 807/2014, zalesienia i **zadrzewienia** będą wykonywane zgodnie z przepisami o ochronie przyrody i ocenach oddziaływania na środowisko (w wymaganych przepisami przypadkach, po wcześniejszych konsultacjach z właściwymi organami w zakresie obszarowych form ochrony przyrody, natomiast w przypadku obszarów wyznaczonych jako Natura 2000 w ramach dyrektywy 2009/147/WE i dyrektywy 92/43/EWG - zgodnie z celami zarządzania tych obszarów).

(...)

Poddziałanie **8.1 zalesieniowe** pozwoli pośrednio na realizację Priorytetu 4. Odtwarzanie, ochrona i wzbogacanie ekosystemów powiązanych z rolnictwem i leśnictwem poprzez wspieranie możliwości zakładania upraw leśnych na gruntach rolnych i odłogowanych w szczególności położonych w enklawach lub półenklawach kompleksów leśnych. Zalesienia i **zadrzewienia** z PROW realizować będą zatem cel szczegółowy 4A przyczyniając się do powiększenia istniejących kompleksów leśnych poprzez zalesienia i **zadrzewienia** gruntów łączących mniejsze kompleksy leśne w zwarte i ciągłe struktury krajobrazu, tzw. korytarze ekologiczne. **W krajobrazie rolniczym rolę tę będą spełniać w szczególności zadrzewienia śródpolne tworzone w formie pasów na miedzach, które zapewniają miejsce życia/żerowania/zimowania wielu organizmów.**

Preferowane będą również zalesienia i **zadrzewienia** gruntów położonych na obszarach narażonych na erozję, co zapewni realizację celu 4B i 4C zwłaszcza, że poprzez zastosowanie krajowej definicji lasu, tym samym umożliwienie **zalesień wsparcia** na powierzchni od 0,1 ha, prowadzone będą również zalesienia i **zadrzewienia** na terenach górskich, gdzie występuje większe rozdrobnienie działek rolnych. Prowadzenie małopowierzchniowych zalesień i **zadrzewień** wydaje się zatem być dobrym rozwiązaniem dla tych obszarów i znajdzie pozytywne odzwierciedlenie w stanie środowiska przyrodniczego. Dzięki realizacji zalesień **lub zadrzewień** na gruntach zagrożonych erozją oraz o nachyleniu terenu powyżej 12 stopni działanie przyczyniać się będzie do zatrzymywania wody w profilu glebowym oraz warstwie wodonośnej, co będzie wpływać zarówno na jakość wód podziemnych - filtrując zanieczyszczenia i ograniczając ich rozprzestrzenianie, jak również łagodzenie wezbrań na obszarach o dużych spadkach terenu i pokrytych glebami mało przepuszczalnymi.

Tym samym zadanie zalesień i **zadrzewień**, oprócz sekwestracji CO₂, polegać będzie na ochronie i wzmacnianiu najcenniejszych obszarów przyrodniczych. Rozumie się przez to, zarówno tworzenie oraz wzmacnianie przez zalesienia i **zadrzewienia** powiązań („korytarzy”) między istniejącymi obszarami chronionymi, jak i rezygnację z zalesienia i **zadrzewienia** w celu zachowania w stanie niezmiennym siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory. Na terenach obszarów chronionych oraz sieci obszarów Natura 2000 decyzje o zalesieniu i **zadrzewieniu** będą zatem zgodne z celami ich ochrony. Jednocześnie z zalesień i **zadrzewień** wyłączone będą trwałe użytki zielone podobnie jak inne elementy krajobrazu (użytki ekologiczne, miejsca cenne z historycznego bądź archeologicznego punktu widzenia), które nie są przewidziane do zalesienia w dokumentach dotyczących zagospodarowania przestrzennego gminy.

(...)

8.2.8.3.2.1. Opis rodzaju operacji

Tekst obowiązujący PROW 2014-2020:

Pomoc na zalesianie i tworzenie terenów zalesionych jest udzielana do gruntów, dla których opracowany jest plan zalesienia przez Nadleśniczego Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe zgodnie z art. 35 ustawy o lasach oraz w oparciu o przepisy ustawy o leśnym materiale rozmnożeniowym.

(...)

Tekst po zmianach:

1. Pomoc na zalesianie jest udzielana do gruntów, dla których opracowany jest plan zalesienia przez Nadleśniczego Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe zgodnie z art. 35 ustawy o lasach oraz w oparciu o przepisy ustawy o leśnym materiale rozmnożeniowym.

(...)

2. Pomoc na tworzenie zadrzewień śródpolnych jest udzielana na założenie zadrzewienia na gruntach ornych w formie szpalerów lub pasów drzew lub krzewów.

Pomoc przyznawana jest do powierzchni objętej nasadzeniami, wykonanymi zgodnie z przepisami określającymi szczegółowe warunki przyznania pomocy. W składzie gatunkowym nasadzeń mogą być wykorzystywane wyłącznie rodzime gatunki drzew lub krzewów (w tym gatunki biocenotyczne lub miododajne), wskazane w przepisach krajowych. Dzięki ściśle określonym wymogom w zakresie składu gatunkowego drzew lub krzewów (w tym gatunków biocenotycznych lub miododajnych) oraz wielkości i szerokości nasadzeń, zadrzewienia będą spełniać szereg funkcji środowiskowych.

8.2.8.3.2.2. Rodzaj wsparcia

Tekst obowiązujący PROW 2014-2020:

Rodzaj wsparcia: Dotacje

Pomoc jest przyznawana w formie ryczału:

1) jednorazowo za wykonanie zalesienia gruntów rolnych lub innych niż rolne oraz dolesienia na terenach pokrytych samosiewem (o ile zgodnie z planem zalesienia zalecane jest dodatkowe sadzenie drzew), oraz ewentualną ochronę poprzez ogrodzenie bądź palikowanie tzw. wsparcie na zalesienie;

(...)

Tekst po zmianach:

Rodzaj wsparcia: Dotacje

Pomoc jest przyznawana w formie ryczału:

1) jednorazowo za wykonanie zalesienia gruntów rolnych lub innych niż rolne oraz dolesienia na terenach pokrytych samosiewem (o ile zgodnie z planem zalesienia zalecane jest dodatkowe sadzenie drzew) **lub wykonania zadrzewienia** oraz ewentualną ochronę poprzez ogrodzenie bądź palikowanie; tzw. wsparcie na zalesienie **lub wsparcie na tworzenie zadrzewień śródpolnych**;

8.2.8.3.2.6. Warunki kwalifikowalności

Tekst obowiązujący PROW 2014-2020:

Pomoc może być przyznana, jeżeli:

- minimalna powierzchnia gruntu objętego pomocą wynosi co najmniej 0,1 ha;
- pomocą objęte są grunty:
 - stanowiące grunty orne lub sady
 - inne niż rolne - wykazane w ewidencji gruntów jako użytki rolne lub grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych, niewykorzystywane do produkcji rolniczej.

Tekst po zmianach:

1. Pomoc na zalesianie może być przyznana, jeżeli:

- minimalna powierzchnia gruntu objętego pomocą wynosi co najmniej 0,1 ha;
- pomocą objęte są grunty:
 - stanowiące grunty orne lub sady
 - inne niż rolne - wykazane w ewidencji gruntów jako użytki rolne lub grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych, niewykorzystywane do produkcji rolniczej.

2. Pomoc na tworzenie zadrzewień śródpolnych może być przyznana do zadrzewień:

- na gruntach ornych,
- o powierzchni co najmniej 0,1 ha i nie więcej niż 0,5 ha,
- o szerokości nie większej niż 20 m,
- w których gatunki liściaste stanowią co najmniej 90%.

8.2.8.3.2.7. Zasady dotyczące ustalania kryteriów wyboru

Tekst obowiązujący PROW 2014-2020:

Premiowane będą zalesienia wpływające na osiągnięcie celów w zakresie zapobiegania erozji oraz wzmacniania ekologicznej stabilności obszarów leśnych.

W celu wypełnienia założeń Priorytetowych Ram Działań dla Sieci Natura 2000 (PAF) ustanowione będą również kryteria selekcji preferujące tworzenie korytarzy ekologicznych w ramach Sieci Natura 2000, o ile tego typu obszary będą przewidziane do zalesienia w Planach Zadań Ochronnych lub Planach Ochrony dla obszarów Natura 2000.

Ponadto, wszystkie zalesienia wpisywać się będą w założenia zawarte w Komunikacie Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Zielona infrastruktura — zwiększanie kapitału naturalnego Europy”.

Tekst po zmianach:

Premiowane będą zalesienia i **zadrzewienia** wpływające na osiągnięcie celów w zakresie zapobiegania erozji oraz wzmacniania ekologicznej stabilności obszarów leśnych.

W celu wypełnienia założeń Priorytetowych Ram Działań dla Sieci Natura 2000 (PAF) ustanowione będą również kryteria selekcji preferujące tworzenie korytarzy ekologicznych w ramach Sieci Natura 2000, o ile tego typu obszary będą przewidziane do zalesienia w Planach Zadań Ochronnych lub Planach Ochrony dla obszarów Natura 2000.

Ponadto, wszystkie zalesienia i **zadrzewienia** wpisywać się będą w założenia zawarte w Komunikacie Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Zielona infrastruktura — zwiększanie kapitału naturalnego Europy”.

8.2.8.3.2.8. Kwoty i stawki wsparcia (mające zastosowanie)**Tekst obowiązujący PROW 2014-2020:**

(...)

Stawki na zalesienie zostały określone ryczałtowo na 1 ha lub na metr bieżący. W przypadku premii pielęgnacyjnej i zalesieniowej są to stawki jednoroczne.

(...)

Stawki płatności dla działania zalesieniowego:

(...)

Tekst po zmianach:

(...)

Stawki na zalesienie i **zadrzewienie** zostały określone ryczałtowo na 1 ha lub na metr bieżący. W przypadku premii pielęgnacyjnej i zalesieniowej są to stawki jednoroczne.

(...)

4. Stawka płatności w zakresie wsparcia na tworzenie zadrzewień śródpolnych odpowiada 100% wyszacowanych kosztów inwestycyjnych i została zróżnicowana w zależności od nachylenia terenu tj. powyżej 12 stopni i w warunkach korzystnych.

Dodatkowo refundowane będą koszty zabezpieczenia sadzonek przed zwierzyną.

Stawki płatności dla **poddziałania 8.1**

(...)

Wsparcie na tworzenie zadrzewień śródpolnych:

- A. Zadrzewienie w warunkach korzystnych: 10 892 zł/ha.
- B. Zadrzewienie na gruntach o nachyleniu powyżej 12°: 13 664 zł/ha.
- C. Zabezpieczanie przed zwierzyną - grodzenie 2-metrową siatką metalową - 8,82 zł/mb.
- D. Zabezpieczenie 3 palikami - 1 132 zł/ha.
- E. Zabezpieczenie sadzonek osłonkami – 1 488 zł/ha.

8.2.8.3.2.10. Metoda obliczania kwoty lub stawki wsparcia, w stosownym przypadku

Tekst obowiązujący PROW 2014-2020:

Koszty zostały ustalone ryczałtowo na hektar z uwzględnieniem uwarunkowań przyrodniczych, ekonomicznych, przestrzennych i społecznych.

Kalkulacja wysokości wsparcia bazuje na rzeczywistych kosztach związanych z zakładaniem, pielęgnacją i ochroną upraw leśnych w różnych regionach kraju. Ponieważ analiza czynników kształtujących koszty założenia uprawy, jej pielęgnacji i ochrony nie wykazała istotnego zróżnicowania regionalnego, bazowano na kosztach uśrednionych w skali kraju.

(...)

Tekst po zmianach:

Koszty zostały ustalone ryczałtowo na hektar z uwzględnieniem uwarunkowań przyrodniczych, ekonomicznych, przestrzennych i społecznych.

Kalkulacja wysokości wsparcia bazuje na rzeczywistych kosztach związanych z zakładaniem, pielęgnacją i ochroną upraw leśnych w różnych regionach kraju **oraz zadrzewień w warunkach korzystnych i na stokach powyżej 12 stopni**. Ponieważ analiza czynników kształtujących koszty założenia **zadrzewienia**, uprawy **leśnej** jej pielęgnacji i ochrony **nasadzeń** nie wykazała istotnego zróżnicowania regionalnego, bazowano na kosztach uśrednionych w skali kraju.

(...)

W zakresie wsparcia na tworzenie zadrzewień śródpolnych przy wyliczeniu wysokości stawek płatności brano pod uwagę koszty: ręcznego przygotowania gruntu pod nasadzenie drzew lub krzewów, zakupu sadzonek (wielolatek drzew lub krzewów liściastych), wykonania uzupełnień w drugim roku po posadzeniu, dowozu i dołowania sadzonek oraz sadzenia (w jamkę na talerzach). Do wsparcia na tworzenie zadrzewień śródpolnych dodatkowo może być przyznawane wsparcie na ochronę nasadzeń poprzez grodzenie, osłonki lub palikowanie, gdzie wysokość stawki została przyjęta analogiczna jak w przypadku zalesień i poddziałania 8.5.

8.2.8.3.2.11. Informacje dotyczące konkretnej operacji

Tekst obowiązujący PROW 2014-2020:

(...)

Zalesianie i tworzenie terenów zalesionych] Określenie gatunków, obszarów i metod stosowanych w celu uniknięcia niewłaściwego zalesiania, o których mowa w art. 6 lit. a) rozporządzenia delegowanego nr 807/2014, w tym opis warunków środowiskowych i klimatycznych obszarów, na których przewidziane jest zalesienie, o których mowa w art. 6 lit. b) tego samego rozporządzenia

Plan zalesienia oraz przepisy krajowe określają wymogi zalesienia, w tym w szczególności: skład gatunkowy zalesień oraz metodę sadzenia, jak również pochodzenie materiału sadzeniowego, przy uwzględnieniu lokalnych warunków siedliskowych, środowiskowych i klimatycznych danego obszaru.

Ponadto, zalesienia wspierane w ramach poddziałania będą dostosowane do lokalnych warunków siedliskowych i krajobrazowych zgodnie z wymogami określonymi w dokumentach dotyczących zagospodarowania przestrzennego gminy.

Zalesianie i tworzenie terenów zalesionych] Określenie minimalnych wymogów w dziedzinie ochrony środowiska, o których mowa w art. 6 rozporządzenia delegowanego nr 807/2014

Zalesienia będą wykonywane zgodnie z przepisami o ochronie przyrody i ocenach oddziaływania na środowisko (w wymaganych przepisami przypadkach, po wcześniejszych konsultacjach planowanego zalesienia - z właściwymi organami w zakresie obszarowych form ochrony przyrody, natomiast w przypadku obszarów wyznaczonych jako Natura 2000 w ramach dyrektywy 2009/147/WE i dyrektywy 92/43/EWG - zgodnie z celami zarządzania tych obszarów).

(...)

Tekst po zmianach:

(...)

Zalesianie i tworzenie terenów zalesionych] Określenie gatunków, obszarów i metod stosowanych w celu uniknięcia niewłaściwego zalesiania, o których mowa w art. 6 lit. a) rozporządzenia delegowanego nr 807/2014, w tym opis warunków środowiskowych i klimatycznych obszarów, na których przewidziane jest zalesienie, o których mowa w art. 6 lit. b) tego samego rozporządzenia

Plan zalesienia oraz przepisy krajowe określają wymogi zalesienia, w tym w szczególności: skład gatunkowy zalesień oraz metodę sadzenia, jak również pochodzenie materiału sadzeniowego, przy uwzględnieniu lokalnych warunków siedliskowych, środowiskowych i klimatycznych danego obszaru.

Ponadto, zalesienia wspierane w ramach poddziałania będą dostosowane do lokalnych warunków siedliskowych i krajobrazowych zgodnie z wymogami określonymi w dokumentach dotyczących zagospodarowania przestrzennego gminy.

W przypadku zadrzewień nie będzie wymagany plan sporządzany przez nadleśniczego, gdyż wymogi co do składu gatunkowego zadrzewień zostaną określone w przepisach krajowych, z uwzględnieniem warunków określonych w art. 6 rozporządzenia delegowanego nr 807/2014, m.in. w zakresie minimalnego udziału gatunków liściastych.

Zalesianie i tworzenie terenów zalesionych] Określenie minimalnych wymogów w dziedzinie ochrony środowiska, o których mowa w art. 6 rozporządzenia delegowanego nr 807/2014

Zalesienia **lub zadrzewienia** będą wykonywane zgodnie z przepisami o ochronie przyrody i ocenach oddziaływania na środowisko (w wymaganych przepisami przypadkach, po wcześniejszych konsultacjach planowanego zalesienia - z właściwymi organami w zakresie obszarowych form ochrony przyrody, natomiast w przypadku obszarów wyznaczonych jako Natura 2000 w ramach dyrektywy 2009/147/WE i dyrektywy 92/43/EWG - zgodnie z celami zarządzania tych obszarów).

(...)

8.2.8.7. Inne uwagi istotne dla zrozumienia i realizacji działania

Tekst obowiązujący PROW 2014-2020:

W ramach działania wspierane będą zalesienia oraz inwestycje zwiększające odporność ekosystemów leśnych i ich wartość dla środowiska, na minimalnej powierzchni 0,1 ha, która odpowiada minimalnej powierzchni zgodnie z definicją lasu określoną w art. 3 ustawy o lasach i która stanowi, iż las to grunt:

- 1) o zwartej powierzchni co najmniej 0,10 ha, pokryty roślinnością leśną (uprawami leśnymi) - drzewami i krzewami oraz runem leśnym - lub przejściowo jej pozbawiony:
 - a) przeznaczony do produkcji leśnej lub
 - b) stanowiący rezerwat przyrody lub wchodzący w skład parku narodowego albo
 - c) wpisany do rejestru zabytków;
- 2) związany z gospodarką leśną, zajęty pod wykorzystywane dla potrzeb gospodarki leśnej: budynki i budowle, urządzenia melioracji wodnych, linie podziału przestrzennego lasu, drogi leśne, tereny pod liniami energetycznymi, szkółki leśne, miejsca składowania drewna, a także wykorzystywany na parkingi leśne i urządzenia turystyczne.

Do zalesienia oraz wprowadzenia nasadzeń w ramach poddziałania 8.5 będą wykorzystywane gatunki nieinwazyjne.

Tekst po zmianach:

W ramach działania wspierane będą zalesienia **i zadrzewienia** oraz inwestycje zwiększające odporność ekosystemów leśnych i ich wartość dla środowiska, na minimalnej powierzchni 0,1 ha, która odpowiada minimalnej powierzchni zgodnie z definicją lasu określoną w art. 3 ustawy o lasach i która stanowi, iż las to grunt:

- 1) o zwartej powierzchni co najmniej 0,10 ha, pokryty roślinnością leśną (uprawami leśnymi) - drzewami i krzewami oraz runem leśnym - lub przejściowo jej pozbawiony:
 - a) przeznaczony do produkcji leśnej lub
 - b) stanowiący rezerwat przyrody lub wchodzący w skład parku narodowego albo
 - c) wpisany do rejestru zabytków;
- 2) związany z gospodarką leśną, zajęty pod wykorzystywane dla potrzeb gospodarki leśnej: budynki i budowle, urządzenia melioracji wodnych, linie podziału przestrzennego lasu, drogi leśne, tereny pod liniami energetycznymi, szkółki leśne, miejsca składowania drewna, a także wykorzystywany na parkingi leśne i urządzenia turystyczne.

Poprzez tworzenie terenów zalesionych rozumie się tworzenie zadrzewień śródpolnych, za które uznawane będą obszary o powierzchni co najmniej 0,1 ha i maksimum 0,5 ha, składające się z drzew lub krzewów rosnących w formie szpalerów lub pasów drzew, o szerokości do 20 m, tzw. stref buforowych i miedz śródpolnych.

Do zalesienia, **zadrzewień** oraz wprowadzenia nasadzeń w ramach poddziałania 8.5 będą wykorzystywane gatunki nieinwazyjne.

Wydatki w wysokości ok. 246 mln euro z tytułu zobowiązań zalesieniowych podjętych w PROW 2004-2006, PROW 2007-2013 oraz PROW 2014-2020 wypłacane będą zgodnie z zasadą N+3 również w ramach przydziału środków na lata 2021 i 2022.

2. Przepis, zgodnie z którym będzie dokonana zmiana:

Art. 11 lit. b pkt (ii) rozporządzenia 1305/2013

3. Data konsultacji z Komitetem Monitorującym PROW 2014-2020:

16 lutego 2021 r.

4. Uzasadnienie proponowanej zmiany:

W ramach poddziałania 8.1 *Zalesianie i tworzenie terenów zalesionych* zaproponowano rozszerzenie wsparcia na tworzenie zadrzewień śródpolnych.

Zadrzewienia tworzone będą na gruntach ornych, ściśle według wymogów określonych w przepisach krajowych, głównie z gatunków liściastych (w tym biocenotycznych lub miododajnych). Zadrzewienia stanowić będą element krajobrazu istotny dla zachowania bioróżnorodności obszarów rolnych, ponieważ są miejscem bytowania wielu organizmów i bazą pokarmową m.in. dla ptaków i owadów zapylających, wspomagając tym samym utrzymanie równowagi ekologicznej w systemach rolniczych. Zadrzewienia śródpolne są też ważne dla produkcji rolnej poprzez m.in. zwiększanie retencji krajobrazowej, ograniczenie skutków suszy i zapobieganie erozji glebowej. Odgrywają też ważną rolę dla ochrony jakości wód.

Wsparcie na tworzenie zadrzewień śródpolnych obejmie koszty ich założenia i ochrony. Planowane jest wsparcie ich przyszłego utrzymania, poprzez rekompensowanie utrudnień powstałych w wyniku ich założenia dla produkcji rolnej, w ramach ekoschematów (przyszłe płatności I filara WPR związane z praktykami podejmowanymi na rzecz ochrony środowiska i klimatu).

Ponadto w rozdziale 8.2.8.7. *Inne uwagi istotne dla zrozumienia i realizacji działania*, określono wielkość wydatków wynikających z dotychczasowych zobowiązań zalesieniowych podjętych w poprzednich i obecnym okresie programowania (w ramach PROW 2004 – 2006, PROW 2007 – 2013 i PROW 2014 - 2020).

Doszczegółowienie w tym zakresie jest kwestią techniczną i stanowi wypełnienie warunku określonego w rozporządzeniu na okres przejściowy¹ tj. lata 2021-2022.

Kwota tych wydatków wyniesie 246 mln euro (środki UE i współfinansowanie krajowe).

5. Oczekiwany efekt wprowadzenia zmiany:

W wyniku proponowanej zmiany będzie możliwość wsparcia tworzenia zadrzewień śródpolnych, a tym samym zwiększenia ilości drzew i krzewów na obszarach wiejskich, które chronią zasoby wodne, przeciwdziałają erozji gleb oraz korzystnie wpływają na bioróżnorodność.

6. Wpływ zmiany na wskaźniki:

Nie dotyczy

7. Wpływ na Umowę Partnerstwa:

Nie dotyczy

8. Powiązanie z Umową Partnerstwa:

Nie dotyczy

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/2220 z dnia 23 grudnia 2020 r. ustanawiające niektóre przepisy przejściowe dotyczące wsparcia z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) w latach 2021 i 2022 oraz zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1305/2013, (UE) nr 1306/2013 i (UE) nr 1307/2013 w odniesieniu do zasobów i stosowania w latach 2021 i 2022 oraz rozporządzenie (UE) nr 1308/2013 w odniesieniu do zasobów i rozdziału takiego wsparcia na lata 2021 i 2022 (Dz. Urz. UE L 437 z 28.12.2020, str. 1)